

תעשיות ורישוי עסקים

הפעילות התעשייתית והעסקית של המפעלים והעסקים השונים באזור מפרץ חיפה גורמת או עלולה לגרום למפגעים סביבתיים מסוגים שונים. בנוסף לתעשיות הגדולות הפטרוכימיות שמרוכזות במפרץ חיפה, קיימים ברשויות המקומיות של איגוד הערים מספר רב של מפעלים ועסקים שונים העוסקים במגוון תחומים. הם ממוקמים בחלקם באזורי תעשייה או באזורים מעורבים (תעשייה ומסחר) ואף באזורי מגורים.

האיגוד מטפל במפגעים סביבתיים מתעשיות, עסקים ומוסדות, בשיתוף עם גופים כגון מחלקות העירוניות, דהינו רישוי עסקים, פיקוח עירוני ותברואה, פיקוח על הבנייה, ואחרים וכן עם המשרד להגנת הסביבה. בכל הקשור למפעלים והעסקים הללו מעורבות האיגוד מתמקדת בנושאים כמו פליטות לאוויר, ריחות, ייצור, אחסון ושינוע חומרים מסוכנים, פסולת ושפכים תעשייתיים.

הטיפול במפגעים סביבתיים מתבסס על חוקים ותקנים קיימים ברמה מקומית וארצית, כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים והתקנות מכוחו, חוק למניעת מפגעים, תשכ"א - 1961 והתקנות מכוחו, חוק חומרים מסוכנים, חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984, תקנים של מכון התקנים וכו'.

אופן הטיפול במפגעים מסוג זה מתבטא במישורים הבאים:

- וידוא וזיהוי המטרד, כולל ביקורת במקום במידת הצורך
- הצבת דרישות לתיקון המצב במידת הצורך, שמופנים כתנאים לרישיון העסק או הנחיות של אגף הפיקוח

- בדיקת פתרונות טכניים ויישומם בשטח

- ליווי ותמיכה בהליך האכיפה שמתבצע על ידי גורמי אכיפת החוק.

אמצעי מרכזי בטיפול ובמניעת מטרדים סביבתיים היא התניית הרישיון לעסק בדרישות שמתייחסות להיבטים סביבתיים, דוגמת איכות אוויר, שפכים, חומרים מסוכנים, פסולת, רעש, ולנושאים ספציפיים לפי המצב בשטח. אי ביצוע התנאים מהווה הפרה של הרישיון עם כל המשתמע מכך מבחינה משפטית.

בתחום רישוי עסקים, האיגוד פועל בשני מישורים:

א. טיפול שוטף בהליך רישוי רגיל, לאחר קבלת הבקשה לרישיון העסק ממחלקות לרישוי עסקים.

ב. טיפול יזום, המתבצע בעקבות מפגעים סביבתיים הנגרמים בידי מפעלים או עסקים.

האיגוד הוסמך כגורם אישור למתן רישיון עסק לעסקים מסוימים טעוני רישיון על פי "צו רישוי עסקים" (נוסח חדש 2013). ההסמכה ניתנה עבור סוגי עסקים שונים, ביניהם יוזכר תיקון מיכלי גז, תחנות תדלוק בגז, בתי מטבחים, הדברה חקלאית, בתי קירור, הובלת פסולת, מכבסות, בתי מלון, בתי אבות, חניונים מקורים או תת-קרקעיים, מוסכים, אחסון דשנים, אחסון חומרי חיטוי וניקוי, אחסון חומרים מסוכנים, מסגריות, נגריות לייצור רהיטים.

באתר ממשל זמין business.gov.il/rishui פורסמו מפרטים אחידים על ידי המשרדים הממשלתיים הרלוונטיים, כולל המשרד להגנת הסביבה. המפרטים של המשרד מהווים תנאים מיוחדים כשלעסקים להתנהל לפי הנחיותיהם. באשר לעסקים אחרים אשר לגביהם לא פורסמו מפרטים אחידים, התנאים בנושאים סביבתיים נגזרים מתנאי המסגרת המתאימים לפי סוג ומהות העסק.

רישיונות עסק

בשנת 2015 טיפל האיגוד ב-71 רישיונות עסק. מרבית הבקשות לרישיון עסק הועברו האיגוד ממחלקות רישוי עסקים של הרשויות המקומיות בהליך רישוי סטדנטי, אך קיימים מקרים של עסקים בהם נדרשה התערבות האיגוד בנושא הרישוי בשל גרימת מפגעים סביבתיים.

61 בקשות לרישיון קיבלו תנאים לרישיון שמתייחסים לנושאים הסביבתיים. פרט לבקשות שהוגשו לאיגוד בהיותו גורם רישוי לפריטים שעליהם הוסמך, טופלו במסגרת רישוי תלונית כשהוחלט כי נדרשת הטלת דרישות סביבתיות. כך לדוגמה, נאסרו ביצוע עבודות צביעה מחוץ לכותלי העסק בעסקים מסוג מסגריות, נגריות, מוסך פחות באזורי תעשייה במפרץ חיפה ובקרית ביאליק.

עד לפרסום המפרטים האחידים של המשרד להגנת הסביבה באתר ממשל זמין, התנאים לרישיון נגזרו בעיקר מ"תנאי מסגרת" של אגף רישוי עסקים במשרד להגנת הסביבה, אשר פורסמו בעבר לסוגים שונים של עסקים. מטרתם של התנאים היא להעניק מעטפת אחידה בדרישות הניתנות לעסקים שבאותו ענף תעשייתי, דוגמאת מוסכים/טיפול ברכב, עיבוד חומרי גלם, נגריות/ייצור רהיטים, בתי קירור, אחסון חומרים מסוכנים, חומרי הדברה ואחרים.

בהקשר זה, חשוב לציין כי יחידות סביבתיות ואיגודי ערים, כגורמים הנותנים מענה לנושאי הסביבה מההיבט המקומי ומהווים גוף מייעץ מקצועי סביבתי לרשויות המקומיות, עורכים אף בחינה מחודשת של הדרישות בהתאם למצב בשטח ונותנים חוות דעת על הוספת תנאים שמתייחסים למטרדים נוספים שלא נכללו בתנאי מסגרת. במקרים שבהם לא קיימים "תנאי מסגרת", האיגוד פונה לגורמי הרישוי והאכיפה של הרשויות המקומיות ושל המשרד להגנת הסביבה וממליץ על הוספת תנאים ספציפיים לפי עניין

כך לדוגמה העביר האיגוד למשרד להגנת הסביבה את המלצותיו להוספת תנאים לרישיון בעניין פליטות חומרים אורגניים נדיפים למפעלים העוסקים בצביעה על בסיס ממיסים. באשר לעסקי מתכת אחרים, אשר רישוניהם הועברו לטיפול האיגוד ממחלקות רישוי עסקים של העיריות, התנאים נמסרו על ידנו, לאחר בדיקה, ישירות לאותם גורמי רישוי.

כאן המקום לציין כי בנוסף לקורס רישוי עסקים וההסמכת השר שניתנה לנציג האיגוד כגורם רישוי לפריטים ספציפים בצו רישוי עסקים, נערך בחודשי פברואר - מרץ 2015 קורס רישוי עסקים חדש, בו השתתף נציג האיגוד אשר עמד במטלות וקיבל הסמכה מחודשת.

דרישות סביבתיות בתנאים לרישיון עסק

במשרד להגנת הסביבה גובשו דרישות כלליות לסוגים שונים של ענפי תעשייה ומסחר המנחת את העסקים לפעול על פי קווים מנחים מההיבט הסביבתי. האחריות על יישום הדרישות מוטלת על הבעלים, אשר לפי ההגדרות של התנאים יכול להיות אחד מאלה: א. בעל העסק; ב. המחזיק בעסק; ג. בעל רישיון העסק; ד. האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק. להלן נציג, לצורך המחשה, דוגמאות של ההנחיות שבתנאים לרישיונות עסק למספר סוגי עסקים אשר הגיעו לטיפול האיגוד:

מוסכי מכונאות כללית: התנאים מתייחסים ללמגוון תחומים, אך הנושא העיקרי לעסקים מסוג זה הינו שפכים המכילים שמנים מינרליים.

משטחי התפעול בעסק יעמדו בדרישות הבאות: יהיו עמידים בפני חילחול פחממני דלק ושמנים; יהיו מקורים; יופרדו משאר שטחי העסק על ידי תעלות ניקוז לתשטיפים המכוסות בשבכות. ייבנו בשיפועים המובילים את התשטיפים אל מתקן מפריד הדלק/שמן או לתעלות ניקוז לתשטיפים. תעלות הניקוז יאפשרו זרימת תשטיפים ממשטחי התפעול למפריד השמן בכל עת, ויהיו עמידות בפני חילחול דלק ושמן.

דרישה מרכזית הינה כי בעסק יותקן ויופעל מתקן מפריד דלק/שמן תיקני וקיים פירוט על נפח המפריד לפי שטח משטחי התפעול במוסך. במפריד יהיה שסתום סגירה למניעת יציאת תשטיפים מהמפריד במקרה בו שכבת הפאזה השומנית הצפה במפריד תעלה מעל הגובה המרבי המתוכנן. השסתום יהיה בעל סגר בטחון המונע את פתיחתו. במפריד בו אין שסתום סגירה, יותקן אמצעי התרעה מסוג מד גובה או אמצעי אחר.

השפכים ביציאה מהמפריד שמן יוזרמו למערכת הביוב הציבורית באיכויות הבאות: ריכוז שמן מינרלי לא יעלה על 20 מג"ל וריכוז כלל מוצקים מרחפים לא יעלה על 1000 מג"ל.

שמן משומש ייאסף במתקן לקליטת שמן משומש בנפח הדרוש ויסולק מהעסק בהתאם לתקנות למניעת מפגעים (שמן משומש) התשנ"ג – 1993.

כמו כן, ישנן הוראות בנוגע לפסולת מוצקה וחומרים מסוכנים (פינוי פסולת חומרים מסוכנים, קרקע מזהומת ומצברים משומשים).

מוסכי פחחות וצביעה: התנאים לרשיון עסק מתמקדים בעיקר בנושא איכות אוויר ומניעת מטרדי ריחות וזיהום אוויר עקב עבודות הצביעה במוסך.

הקו המנחה דורש כי העסק לא יפלוט מחוץ לתחומו מזהמי אוויר או ריחות בלתי סבירים כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים התשכ"א - 1961. כמו כן, אין לבצע עבודות צביעה, שיוף, ליטוש וכ"ד בשטח פתוח מחוץ למבנה עסק. עבודות מסוג זה שלא מתבצעות בתנור צביעה יבוצעו במבנה או בחלל עבודה סגור משלושה צדדים לפחות ומלמעלה ובאופן שלא יגרמו למפגע סביבתי של ריחות.

התנאים מדגישים את הצורך שעבודות צביעה וייבוש יבוצעו בתוך תנור צביעה אטום שמצויד במערכת לסינון, כאשר פתח הכניסה לתנור הצביעה יהיה סגור בכל עת ואין לאוורר את התנור על ידי פתיחת פתח הכניסה.

מוסכים הללו נדרשים במסגרת התנאים להקפיד על נושא הפסולת והנקיון. מספר סעיפים מתייחסים לפינוי פסולת לפי סוגיה: פסולת מסוכנת תפונה על פי התקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990; מצברים משומשים או פגומים יוחזרו ליצרן/ספק או יפוננו למפעל מחזור מורשה; גרוטות רכב וחלקי רכב משומשים שאינם מיועדים לשימוש יועברו לאתר לסילוק פסולת בנין וגרוטות רכב באמצעי הובלה שבהתאם להנחיות הרשות המקומית.

חשמלאות רכב: העסק מחוייב להקפיד על נושא אחסון ופינוי מצברים משומשים או פגומים. אלה יפוננו למפעל מחזור או ישלחו לאתר פסולת רעילה ברמת חובב בהתאם לתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1990.

ייצור רהיטים, נגריות:

התנאים בעסקים לעיבוד עץ, אשר חלקם כוללים פעולות צביעה, שמים דגש על נושא איכות האוויר ומטילים על הבעלים האחריות על טיפול נאות באויר היוצא מהעסק.

המתקנים לעיבוד עץ הכוללים מערכת יניקת אוויר אל מחוץ לכותלי העסק, יצויידו במערכת שאיבת אוויר שתחובר לשק סינון חלקיקים או למתקן סינון אבק נסורת מרכזי הכולל מסנן שקים. מערכת שאיבת האוויר תפעל בכל עת בה מופעל מתקן עיבוד העץ. תהליכי צביעה בהתזה, הספגה, הדבקה וציפוי יבוצעו בחלל עבודה סגור מכל צדדיו מצוייד במערכת יניקה אשר תחובר למתקן סינון לטיפות, רסס וריחות.

ציוד מכני הנדסי כבד

מרבית הדרישות במקרה זה זהות לתנאים למוסכי מכונאות עם דגש על התשתיות. משטחי תפעול ותעלות ניקוז יהיו עמידים בפני חילחול פחממני דלק ושמנים. כמו כן, מיכלי דלק ושמן עיליים יוצבו בתוך מאצרות שמתקיימים בהם מספר תנאים התנאים הנוגעים לנפחם וצורת בנייתם. בעניין הקולחים המוזרמים לרשת הביוב הציבורית מודגש בתנאים, בין היתר, כי הם לא יכילו בנזין, בנזן, נפט, ממיסים או כל נוזל, מוצק או גז העלול לגרום להיווצרות אווירה נפיצה במערכת הביוב.

מכבסות

מכבסה כללית, ללא ניקוי יבש, מחוייבת לעמוד, מבחינת איכות השפכים המוזרמים לרשת הביוב בדרישות המפורטות בחוקים הבאים: חוק עזר להזרמת שפכים תעשייתיים למערכת הביוב העירונית, תקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלח בשפכים תעשייתיים), תקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה). כמו כן, העסק ימנע מלגרום ריח חזק או בלתי סביר לסביבה. במקרה של מכבסות עם ניקוי יבש, נדרש העסק בתנאים לרישיון להפעיל מכונות ניקוי מסוג חדש בלבד. בשום מקרה לא יופעלו מכונה סגורה דור שני שאינה כוללת מעבה או אמצעי אחר לצורך מיחזור חומרי פרכלורואתילן או מכונה פתוחה. המכונות לניקוי יבש בעסק יעמדו בדרישות התקן הישראלי ת"י 8230 "דרישות בטיחות למכונות לניקוי יבש המשתמשות בפרכלורואתילן". שכפי עסק לניקוי יבש יעמדו בדרישות התקנות המוזכרות לעיל. מלבד זאת, שפכים ומי עיבוי שמקורם מפעילות מכונת ניקוי יבש לא יוזרמו למערכת הביוב הציבורית, אלא יאספו במכלים נפרדים לצורך פינוי ליעד מאושר על פי התקנות.

חניונים

ההתייחסות להפעלת חניונים מבחינת איכות הסביבה מתחלקת לפי סוג החניון: פתוח, סגור או מעורב. התנאים של חניונים סגורים או מעורבים דורשים התקנת מערכת איוורור מכאנית הכוללת פתחי כניסה ויציאה של אוויר מאולץ ומפוחים שתופעל באמצעות מערכת בקרה המבוססת על גלאי CO. כמו כן, התנאים הקובעים כי תותקן ותופעל מערכת גלאי גפ"מ וכן מפרטים, בין היתר, נתונים בנוגע לפיזור הגלאים, המרחיקם ביניהם, כיוולם וכיוונם. מלבד נושא איכות האוויר, ישנה תייחסות בתנאים, הן במקרה של חניונים סגורים והן בחניונים פתוחים, לחומרים מסוכנים ואיסור כניסת כלי רכב הנושאים חומ"ס וכן לנושא הפסולת והנקיון.

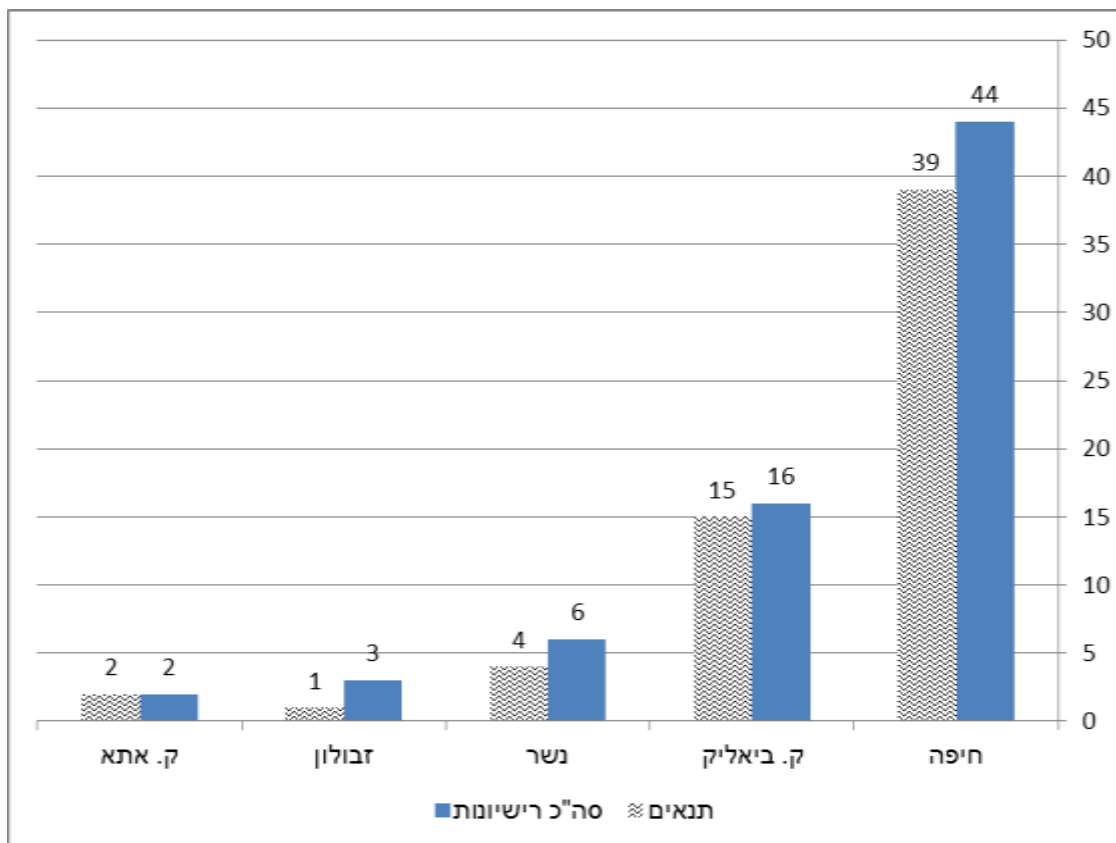
בתי קירור

בבתי קירור משתמשים כחומר קירור באמוניה או בפריאונים. בתי הקירור קטנים משתמשים לרוב בפריאונים שהינם גזים עמידים על בסיס כלורו-פלוארו-פחמן, מאושרים לשימוש לצורכי קירור, לאומת בתי קירור גדולים המשתמשים באמוניה.

התנאים לרישיון עסק מציבים דרישה הקובעת כי, במידה וכמות החומר עולה על המפורט בתקנות חומרים מסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו - 1996, הפעלת העסק מותרת אך ורק כאשר בידיו של הבעלים היתר רעלים כחוק, כנדרש בחוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג - 1993. כמו כן,

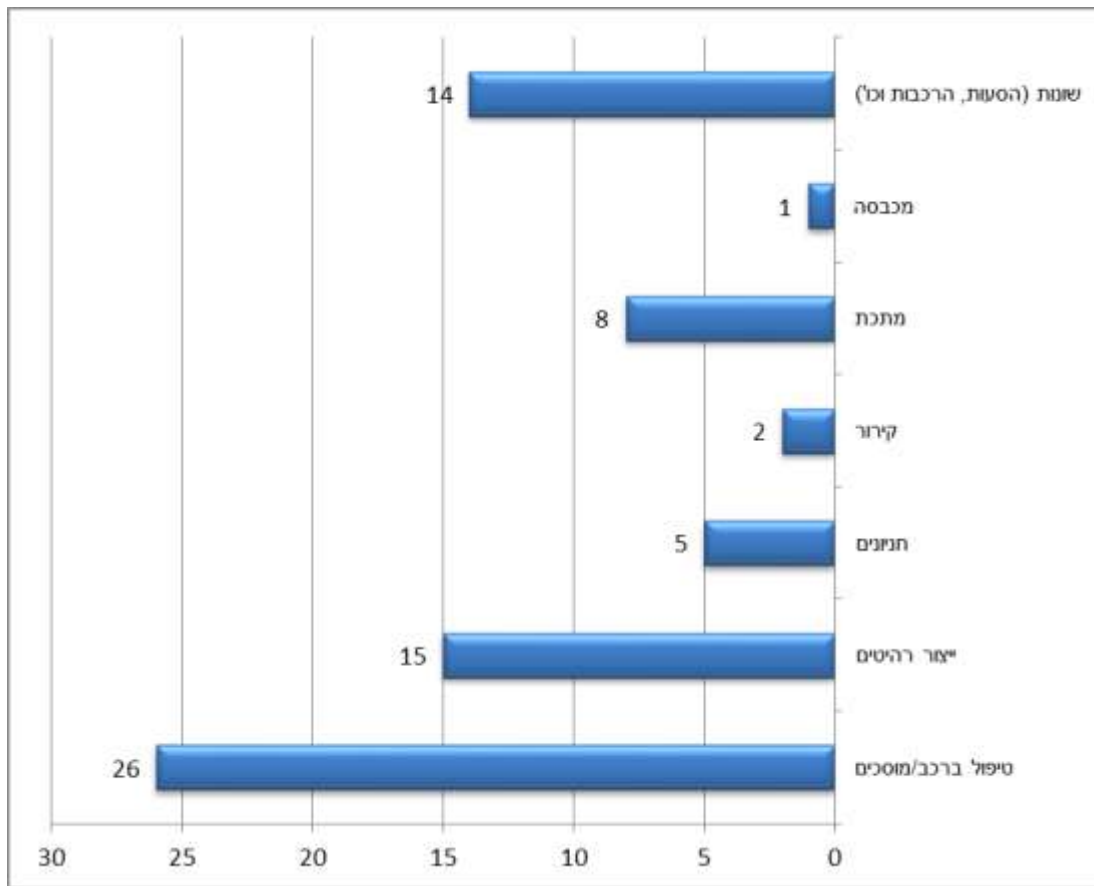
ייעשה שימוש בחומרי קירור שיובאו באישור משרד התעשייה והמסחר. על בעל העסק מוטלת האחריות כי חומרי הקירור הפוגעים בשכבת האוזון, דהיינו פריאונים "רגילים", יפנו למיחזור לאחר שימוש.

להן החלוקה לפי רשות מקומית של הרישיונות שהיו בטיפול האיגוד במהלך השנה (כלל רישיונות ורישיונות עם תנאים):

מעיריית חיפה הועברו לטיפול 44 רישיונות, כאשר ל-39 מתוכם (כ-89%) נוספו תנאים. בקרית ביאליק טופלו 16 רישיונות, מהם ל-15 נוספו תנאים. מנשר הועברו לאיגוד 6 בקשות לרישיון (4 מהם קיבלו תנאים), מזבולון התקבלו 3 בקשות לרישיון (לאחד מהם צורפו תנאים) ובקרית אתא טופלו 2 רישיונות כולל הוספת תנאים.

להלן מוצג גרף המתאר את התפלגות רישיונות לפי מהות העסק:

מפגעים סביבתיים ומניעתם

אחד מתפקידיים המרכזיים של האיגוד הוא לתת מענה יעיל ככל האפשר לבעיית המפגעים הסביבתיים החלים בשטחי הרשויות המקומיות השותפות האיגוד (כיום 11 רשויות). אף על פי שלאיגוד ערים אין סמכויות אכיפה באופן ישיר, כפי שקיימות למחלקות פיקוח ברשויות ולסיירת הירוקה של המשרד להגנת הסביבה, מטפל האיגוד כגוף מייעץ לאותן רשויות ונוטל חלק בטיפול מעקב על הגורמים המהווים מטרד סביבתי.

במהלך השנה ניתן מענה לכ-170 מקרים של פניות או ארועים בהקשר של ריחות, עשן וזיהום אוויר, חומרים מסוכנים, אסבסט, שפכים ופסולת. בנוסף, טיפל האיגוד בתלונות רבות בעניין

רעש וקרינה, כמפורט בפרקים הרלוונטיים בדו"ח. הארועים הקשורים לחומרים מסוכנים מוצאים ביטוי מקיף בפרק העוסק בנושא זה.

פניות ותלונות על מפגעים סביבתיים מופנות אל האיגוד ממקורות שונים:

תושבים, רשויות מקומיות לרבות מוקדים עירוניים ומחלקות שונות באותן רשויות, המשרד להגנת הסביבה כולל מוקד הסביבה הארצי, מוסדות ציבור, עמותות, משרדים ותאגידים שונים, ואף ממפעלים ועסקים המלינים של שכניהם.

חשוב לציין כי בענין מטרדי ריחות, המהווים חלק ניכר מכלל הפניות, קיימים נהלים שנקבעו על ידי המשרד להגנת הסביבה שמגדירים מה הוא מטרד ריח וכן הנחיות לביצוע בדיקת ריח בשטח. הנהלים באים למלא ההיעדר התקנות בנושא זה, דבר שנובע מהקושי להגדיר באופן כמותי ריח שייחשב כחזק או בלתי סביר, כהגדרת ה"חוק למניעת מפגעים", תשכ"א, 1961, בו נכזב כי: "לא יגרום אדם לריח חזק או בלתי סביר, מכל מקור שהוא אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי לקרבת המקום או לעוברים ושבים". (סעיף 3).

בהקשר הנהלים על ריחות, יצויין כי עובדי האיגוד העוסקים במטרדים מסוג זה, עברו הכשרה מטעם המשרד להגנת הסביבה.

מטרדי עשן וריחות מתנורי הסקה

תנורים להסקה במוסדות או בבתים פרטיים, המופעלים בחומר מוצק (עץ או פחם) או בדלקים (סולר או נפט), מהווים מקור לעשן וריחות וגורמים לתלונות רבות של התושבים.

התקינה הישראלית בנושא הארובות של תנורי הסקה דירתית מתייחסת לגובה הארובה ביחס לבתים שמסביב בשני תקנים:

במקרה של הסקה בנפט נקבע בתקן (ת"י 838) כי גובה ארובה של תנור להסקה ביתית תהיה 2 מ' לפחות מעל גובה בנינים סמוכים ברדיוס של 15 מ' סביב הארובה. נדרש היתר בניה להקמת ארובה.

במקרה של הסקה בעצים (ת"י 1368), נקבע כי הארובה תבלוט 1 מ' מעל לנקודת מפגש הארובה עם הגג. בנוסף, גובהה יהיה 0.6 מ' מעל רום הגג או המעקה כאשר המרחק בין הארובה אליהם קטן מ- 3 מ'. אם קיים בארובה קטע אופקי, אורכו לא יהיה גדול מ- 1 מ'. לכל עיקול נוסף בארובה מעל העיקול הראשון, מגביהים את הארובה ב- 1.5 מ' נוספים מעל הגובה הנדרש לעיל.

תיקון תקן משנת 2011 קובע כי הארובה תהיה גבוהה ב- 1 מ' לפחות מעל החלונות החדרים העליונים המיועדים לשהייה של בני אדם במבנים שברדיוס של 10 מ' ממוצא הארובה.

המשרד להגנת הסביבה ממליץ על כך שהטיפול בעניין ארובות פרטיות מצוי בהוראות חוקי עזר עירוניים. בחוקי עזר מוגדרים "מפגע" מקרים של אי-התקנת ארובה מספיק גבוהה או פליטות עשן הגורמות למטרד לשכנים. על פי אותם חוקים, במקרה של מטרדים מסוג זה לשכנים, ניתן להוציא דרישה להסרת מפגע על ידי הרשות המקומית.

מטרדי אבק ממפעלי בטון

בעקבות תלונות חוזרות ונשנות על גרימת מטרדי אבק בסביבת מפעלי בטון ברחוב החרושת בא.ת. ק. ביאליק, ובעיקר ממפעל בטון "רדימיקס", נבחנה סוגיית מניעת האבק בסמוך לאתרים אחרים, הן של חב' רדימיקס והן של חברות נוספות:

רדימיקס ק. ביאליק, רדימיקס רח' השיש מפרץ, הנסון ק. ביאליק, הנסון נשר, שפיר חוף שמן. על מנת לבחון התנהלות האתרים באזור איגוד חיפה בהשוואה לאזורים אחרים, נערך סיור באיגוד ערים שרון-כרמל יחד עם צוות התעשיות של האיגוד, באתרים הבאים: רדימיקס חדרה, הנסון חדרה, סולל בונה מואסי חדרה, שפיר בעמק חפר.

סיורים אלה מתווספים לסיורים נוספים שערכנו במשך הזמן במפעלי בטון באזור המפרץ. בעת הסיורים לא נצפו פליטות אבק ממתקני הייצור והאחסון בתוך המפעלים (סילוסים, תאי אחסון). בהקשר זה, יודגש כי מפעלי בטון מחוייבים לפועל על פי תנאים שהוצבו להם על ידי המשרד להגנת הסביבה ואשר נבחנים מעת לעת.

נוכחנו כי קיימת בעייה של הצטברות האבק בדרכים הסמוכות למפעלים, והדבר נובע משלושה מקורות עיקריים: א. רמת התחזוקה והנקיון של שטח המפעל: משטחי התפעול במפעל ינוקו בעזרת מטאטא מכני (כפי שנעשה במפעל הנסון ביאליק ובמפעלים אחרים). ב. ניקוי הכביש בסמוך למפעל בתדירות גבוהה באמצעות מטאטא מכני (הנסון ביאליק, רדימיקס השיש, שפיר ומפעלים אחרים).

הפעלת האמצעים לניקוי המשאיות/המערבלים שיוצאים מהמפעל: ניקוי המשאיות וגלגליהן בשטיפת מים בטרם יציהתם מהמפעל. בנוסף קיימת אפשרות לבניית תעלת מים בשער המפעל לטבילת הגלגלים לפני הנסיעה בכביש.

מטאטא מכני לניקוי שטח פנים וחוף מפעלי

הרטבת היציאה ממפעל בטון

מפגעי אסבסט או חשש למפגעי אסבסט

פניות בנושא אסבסט מתייחסות ברוב המקרים לגגות או סככות במבנים פרטים וציבוריים, והן מטופלות בהתאם להוראות "חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק" התשע"א-2011. לפי החוק,

מוגדר מפגע אסבסט כאשר מתקיים אחד או יותר מהמקרים הבאים :

- פליטה של אבק נראה לעין הנגרמת מעבודת אסבסט ;

- אסבסט צמנט שרוף או מרוסק, וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת (למעלה מ-30%) ;

- אסבסט פריך החשוף לאוויר ;

- מצבור של פסולת אסבסט החשוף לאוויר.

כל עוד מוצרי אסבסט-צמנט, כגון גגות, סככות וכו', אשר בבתים פרטיים הנם במצב תקין, לא מתפורר ולא מתבצעות בהם עבודות ניסור, קידוח, ליטוש או כל עבודה אחרת העלולה לגרום להתפוררות החומר ולפיזורו באוויר, אין חובה לפי החוק להסיר אותם. במבנים ציבוריים נדרשות לפי החוק פעולת תחזוקה תקופתית, כגון צביעת המוצרים המכיל דבק ועמיד בפני מים, ללא הכנה מקדימה של פני השטח לצביעה. על פעולה זו יש לחזור אחת למספר שנים.

במקרים מסוימים ניתן להסיק, לאחר ביקור בשטח, כי קיים "מפגע אסבסט", דוגמת מבנה בשיפוץ בקרית חיים או בית קולנוע ישן בטירת הכרמל. במקרים אלה, האסבסט-צמנט היה במצב מפגע אסבסט אשר יש לסלקו על פי הנחיות החוק. האיגוד פנה לגורמי אכיפה, הן ברשות המקומית והן במשטרה הירוקה/המשרד להגנת הסביבה, על מנת לדרוש ולחייב את הבעלים לפעול להסרת המפגע.

בהתאם לחוק, על מזמין עבודה באסבסט להגיש בקשה להיתר עבודה באסבסט למשרד להגנת הסביבה באמצעות קבלן אסבסט מורשה.

פסולת אסבסט משיפוץ מבנה

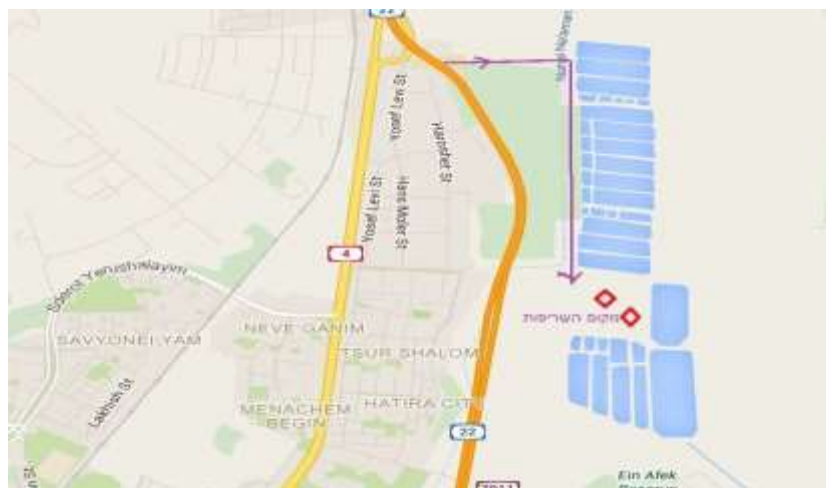
מבנה הקולנוע הישן, טירת הכרמל

מטרד ריחות משטחים חקלאיים

לנוכח תלונות רבות שהתקבלו מתושבי שכונת צור שלום שבקרית ביאליק על ריחות בעיקר בשעות הלילה, נערכו סיורים במטרה לזהות את מקור התלונות ונעשה ניתוח נתונים מטאורולוגיים ועל סוג הריחות מ דיווחים שהתקבלו מתושבים. הגענו למסקנה שהמקור בשטחים חקלאיים אשר מחוץ לשטח קרית ביאליק.

במהלך אחד הסיורים בחודש יוני לאורך נחל נעמן ולאחר מכן באזור הבריכות בגדה המזרחית של הנחל, התגלה שטח שרוף המשתרע על כ-150 דונם, כשהוא פולט עשן לבן ממוקדים רבים, לעיתים מלווים בלהבות אש מהאדמה.

עדכנו את גורמים הנוגעים בדבר, כולל שרותי הכבאות, על הממצאים המצביעים על בעירה תת-קרקעית. לצורך כיבוי השריפה התת-קרקעית נדרש טיפול בעזרת ציוד מכני כבד. כמו כן, מחוז הצפון של המשרד להגנת הסביבה, שבאחריותו נמצא שטח זה, עודכן ופעל לחיסול המפגע יחד עם הרשות המקומית.

מיקום מקור הריחות בשטח חקלאי קרוב לשמורת אפק

מטרדי אבק מעבודות תשתית ואתרי בנייה

פניות הנתקבלות בנושא מטרדי אבק מעבודות תשתית ואתרי בנייה, מטופלות ברוב המקרים דרך ביקור בשטח על מנת לוודא ולבחון את מהות המטרד, מבחינת מקור ועצמה, ולאחר מכן העברת הממצאים אל הגורמים האחראים על תקנות תכנון ובנייה, לרבות היתרי הבנייה, הכוללים הנחיות מפורשות בדבר מניעת מטרדים לסביבה, ומבקשים להפעיל את סמכויות האכיפה שבידיהם. האיגוד נחל חלק בסיורים באזורי עבודות תשתית בשטח תחנה המרכזית החדשה בצ'קפוסט, במתחם המסחרי ברח' בר' יהודה, בשטחי התארגנות של הנמל החדש, בפרוייקט שיקום קרקע כורדני וכן באתרי בנייה אשר לגביהם היו דיווחים על מטרדי אבק (בקריית חיים, בחיפה – רח' היינה, דישראל, הראל, רח' התיכון ואחרים).

עבודות תשתית באזור ציקפוסט